

в) мережа нововведень, основними компонентами якої є предмети (від найпростіших знарядь праці до комп'ютерних, літальних апаратів та ядерних реакторів), технології (від збирання плодів і приготування їжі до виготовлення лазерної техніки чи проведення виборчої кампанії), організації (від плеїної до глобальної фінансової системи), люди нової генерації чи оновленого психотипу, котрі є найтоншим і найскладнішим продуктом соціокультурного творення, системних соціумних змін та реформаций.

1. Модульно-розвивальна система як соціокультурна організація // Психологія і суспільство: Спецвипуск. – 2002. – №3-4. – 292 с.

2. Фурман А.В. Система інноваційної освітньої діяльності модульно-розвивальної школи та її комплексна експертиза // Психологія і суспільство. – 2005. – №2. – С. 29–75.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ КАР'ЄРНОГО ПОРТФОЛІО У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

БІСКУП В.С.

Copyright © 2013

Технологія планування кар'єри під назвою “Портфоліо кар'єрного просування” (ПКП) вже досить добре зарекомендувала себе в західних країнах. У нашій країні цей підхід тільки починає активно застосовуватися. Систематизація кар'єрних досягнень і зразків діяльності слугує доповненням до традиційного резюме. Портфоліо давно використовують творчі працівники. Сьогодні його застосування розширюється, і воно поступово стає візуальною презентацією успіхів фахівця у будь-якій сфері діяльності.

Протягом навчання у ВНЗ, займаючись громадською діяльністю, беручи участь у наукових конкурсах, молодіжних рухах чи організаціях студенти набувають різноманітні навички, збагачують свій професійний та особистісний досвід. Разом з тим, здобуті ресурси як у вигляді матеріальних доказів, так і ментальні здобутки або втрачаються назавжди, або розсіюються у всій множині набутих вмій. Постає необхідність у їх систематизації, хронологічному впорядкуванні, фіксації у вигляді матеріальних доказів.

Багато роботодавців скаржаться на те, що резюме здобувачів занадто загальні і схожі один на одного. Проте це не основна і не єдина причина застосовувати у практиці кар'єрного просування портфоліо. Можна виокремити низку тенденцій, які стимулюють більш творчий під до фіксації та презентування власних професійних та особистісних здобутків.

Сучасний ринок праці – це своєрідне поле конкуренції, на якому важливо зважено підходити до вибору тактики та стратегії кар'єрного просування. Роботодавці висувують високі вимоги до майбутніх працівників, в загальну оцінку включають і рівень професійної майстерності і спосіб представлення набутих досягнень. Реалії сьогодення такі, що більшість керівників наполягають на присутності досвіду роботи. Зазначена обставина ускладнює працевлаштування молодих фахівців. Проте наявність кар'єрного портфоліо, в якому зафіксовано здобутки під час навчання у ВНЗ, потенційно посилюють шанси на працевлаштування. У зв'язку з цим рекомендується створити докладний документ, що включає всю інформацію про студентські досягнення, місця роботи, розроблені проекти, публікації тощо.

Варто зауважити, що формування кар'єрного портфоліо – це не самоціль для колекціонування досягнень і формального висвітлення здобутків, а засіб для осмисленого орієнтування у власних надбаннях, інструмент планування та формування карти дій для майбутніх кроків. Портфоліо кар'єрного просування студента – інструмент фіксації навчальних та позанавчальних досягнень з метою подальшого використання зібраної інформації для оцінки власних надбань і їх презентацій при оформленні розгорнутих резюме.

Таким чином, кар'єрне портфоліо виконує подвійні завдання: а) сприяє усвідомленню і узгодженню власних кар'єрних цілей, розумінню своїх сильних та слабких сторін за допомогою фіксації та унаочнення досягнень; б) демонструє розгорнутий кар'єрний “автопортрет”, який у формі документальних підтверджень потрапляє у поле зору потенційного працедавця. Причому в практичному аспекті портфоліо кар'єрного просування являє собою спеціально відібраний і відповідно оформлений пакет документів у паперовому або електронному варіанті. Залежно від мети і завдань портфоліо може використовуватись у двох варіантах – розширеному та тематичному. В розширеному варіанті до уваги зацікавлених осіб надається весь пакет документів, який знаходиться у портфоліо. Це потрібно у тому випадку, якщо майбутньому працедавцю необхідна вся інформація про претендента на вакантне робоче місце. У тематичній версії портфоліо обираються лише ті документи, які необхідні для презентації окремих досягнень студента, якщо роботодавець зацікавлений лише у специфічних (вузько направлених) досягненнях кандидата. Отож портфоліо кар'єрного просування – це динамічний інструмент самопрезентації, який можна мобільно налаштувати у відповідності до індивідуальних потреб та запитів роботодавців.

В узагальненому вигляді портфоліо кар'єрного просування відображає всі досягнення студента (навчальні, професійні та особисті), фіксує процес управління професійною кар'єрою, виступаючи засобом особистісного

та професійного розвитку. Воно містить такі документи: 1) кваліфіковано підготовлене резюме; 2) перелік дисциплін, які протягом навчання опанував студент, сертифікати про успішне освоєння тренінгових занять, майстер-класів, додаткових навчальних курсів; 3) перелік офіційних посад, громадських доручень, участь в масових заходах (наприклад: староста групи, керівник студентського наукового товариства, член команди КВК, представник органів студентського самоврядування тощо); 4) звіти та відгуки про проходження виробничих практик; 5) особисто розроблені проекти, різноманітні персональні впровадження; 6) тексти доповідей на науково-практичних конференціях; 7) грамоти та подяки за участь у семінарах, форумах, конференціях

Питання, які документи та інформацію включати у порт фоліо, залежать від мети кар'єрного просування, необхідності їх присутності у ньому. Разом з тим студент, займаючись комплектацією своїх досягнень, має реальну змогу переконатись на власному досвіді у своїх перевагах над іншими конкурентами, оцінити свої можливості і шанси отримати омріяну роботу. Працюючи зі своїми надбаннями в такий спосіб, у студента є можливість здійснювати моніторинг своєї діяльності, більш дисципліновано і з відповідною мотивацією планувати та реалізовувати кар'єрні цілі.

Отож, процес фахової підготовки за використання портфоліо кар'єрного просування унаочнюється у задокументованій формі, стимулює майбутніх учасників конкурентних перегонів на ринку праці вже на початку пошук власного кар'єрного шляху об'єктивно оцінювати слабкі і сильні сторони, порівнювати свої успіхи з потенційними конкурентами. За класичного ставлення до навчання, на завершальному етапі студент отримує диплом про здобуття вищої освіти в якості єдиного документа, який засвідчує результативність проведених років у ВНЗ. Орієнтація на фіксацію отриманого досвіду, інструментом якого є портфоліо кар'єрного просування, в кінцевому підсумку озброює студента вагомими доказами активної навчальної та громадської діяльності, демонструє перед роботодавцями творчого, активного, цілеспрямованого суб'єкта власної кар'єри і професійної самореалізації.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

МАНІК І.П.

Copyright © 2013

Нові орієнтири у підготовці майбутніх учителів музики у ВНЗ ставлять низку актуальних проблем щодо формування у них професійно-ціннісних орієнтацій, які складають внутрішню основу їх ставлення до педагогічної діяльності. Водночас дані констатувального експерименту, проведеного в рамках нашого дослідження свідчать про те, що існують певні протиріччя між збільшенням потреби суспільства в підготовці вчителів музики, внутрішню основу професійної діяльності яких складає система особистісно-прийнятних гуманістичних цінностей, та недостатньо вираженою орієнтацією процесу підготовки студентів на професійно-педагогічні цінності; між наявністю ціннісного потенціалу у змісті педагогічних і фахових дисциплін та відсутністю його реалізації в реальному освітньому процесі; між особистісною потребою студентів в ціннісному самовизначенні, самореалізації та відсутністю умов для їх втілення в навчально-виховному процесі студентів у ВНЗ.

Аналіз психолого-педагогічних, соціологічних та музикознавчих досліджень вказує на значний інтерес науковців до проблеми формування професійно-ціннісних орієнтацій студентів. Необхідність звернення до педагогічних цінностей, які складають основу професійно-ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя, вивчення та всебічний аналіз ціннісних орієнтацій суб'єктів освітнього процесу розкриті у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: Є. Бондаревської, М. Нікандрова, О. Орлова [3], В. Сластьоніна [4]. Вивченню підходів до вирішення проблеми педагогічних цінностей, виявленню специфіки, вивченню сутності та ієрархії загальнолюдських та специфічних цінностей професійно-педагогічної діяльності, визначенню шляхів та засобів їх прийняття майбутніми педагогами присвячені дослідження С. Вершловського, І. Ісаєва, Є. Шиянова [5] та ін. В працях Є. Волкова відображена проблема формування ціннісних орієнтацій студентів та вчителів. Роботи Є. Шиянова, О. Ковальова розкривають значення різних видів діяльності у формуванні ціннісних орієнтацій особистості. Шляхи та методи формування професійно-значимих ціннісних орієнтацій майбутніх учителів розкриті у працях В. Воронцова, Л. Разживіна.

Мета статті полягає у розкритті особливостей та виявленні проблем формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки у ВНЗ.

На думку науковців (Г. Акопова, В. Семиченко, О. Лактіонова), професійне самовизначення особистості здійснюється протягом усього періоду навчання у ВНЗ, але в цьому процесі спостерігаються певні моменти занепаду та активізації [2]. Студентам на всіх курсах притаманні різні ціннісні орієнтації, що зумовлено різними видами діяльності студентів, наявністю педагогічної практики та науково-дослідної діяльності. З усіх видів студентської активності, науковцями були виділені три основних види діяльності: спілкування, пізнання та професійно-педагогічна діяльність майбутнього вчителя, а також їх послідовність: спілкування (в період адаптації в групі та до специфіки ВНЗ); пізнання (в період появи розвинутого інтересу до фахових предметів та психологічного входження в навчальну діяльність); професійно-педагогічна дальність (в період педагогічної практики – усвідомлення суспільної необхідності професії вчителя та її соціальної значущості). Зокрема, Г. Акопов